

Hugo Treffneri Gümnaasium

MILANG

aastast 1926

MAI 2024

Ehitagem suundadevahelisi sildu

KIRKE KAROLIN TARK, C22

Silla ehitamiseks on vaja tunda matemaatikat (inseneeria), geograafiat (üle-ujutused) ja keemiat (korrosioon), lisaks tuleb kõigi osapooltega kompromissini jõuda (juriidilised kõnelused). Nagu silla ehitamine, on ka elamine tiimitöö. Poleks üht ilma teiseta. Selge on see, et kõik ei jõua kõike. Seetõttu on ühiskonnas välja kujunenud rollid. Matemaatika või ükskõik milline teine õppeaine on samamoodi lihtsalt üks neist rollidest. Kõik me anname midagi maailmale juurde. Tihti aga peetakse oma ülimalt ja kõike muud põlatakse.

Et vastata küsimusele, mis sellise favoritiismi põhjuseks on, tuleb kiigata sotsiaalsesse evolutsiooni. Endaga sarnaste inimestega koos olemine on aidanud meil minevikus ellu jääda. Praegugi tunneme end sarnaste inimeste seltskonnas hästi, kuid muutunud maailmas toime tulemiseks on vaja suhelda kõigiga.

Mis oleks, kui lõpetaks mõne õppesuuna ületähtsustamise? Mine ja räägi mõne looduslapsega – luban, et ta ei räägi ainult taimedest ja putukatest. Vestle mõne reaalliga – tal on maailma kohta väga huvitavad mõtted. Puhu juttu mõne humanitaariga – ta on valmis tulihingeliselt igasuguste õiguste eest seisma. Iga uus inimene avab ukse uude maailma. See ongi põnev!

Ka indiviidi piires pole suuna piirid nii selgelt määratud. Tean humanitaare, kes programmeerivad, reaale, kes tegelevad kunstiga, ja looduslapsi, kes vaatlevad vabal ajal taevakehi. Ühiskond näeb suuna liikmeid stereotüüpselt: on kujunenud kindel arusaam, milline inimene millisesse gruppi sobituma peaks. Meie ise aga määrame, kes me tegelikult oleme ja kuidas teisi näeme.

Vihkame vähem ja mõistame rohkem! :)

TOIMETUS

Annagreta Johanson
Annaliisa Karu
Artur Tšužas
Eliisabet Raju
Juhan Martten Kull
Kirke Karolin Tark
Lukas Mürsepp
Marleen Meister
Marta Arete Sock
Marta Eller
Meribel Leppik
Miia Isabel Anipai
Mikk Artur Mikfelt
Paul Piirimäe
Risto Koorep

KEELETÖIMETUS

Eliisabet Raju
Kirke Karolin Tark
Madli Maran
Marleen Meister
Meribel Leppik
Risto Koorep

ILLUSTRATSIOONID

Agnes Peitel
Ellinor Usai
Ervin Ivanov
Helena Gross
Juhan Martten Kull

KAANEPIILT

Aneth Kaileen Peterson

PEATOIMETUS

Kirke Karolin Tark

JUHENDUS

Age Salo

KÜLJENDUS

Annagreta Johanson
Ellinor Usai
Jaan Artur Viirsalu

TÄNAME

Ketlin Taidre

ÕNNITLEME

06.04 Anneli Mägi
16.04 Mall Matto
18.04 Siim Oks
29.04 Sandra Sagar
05.05 Julia Polikarpus
10.05 Madis Reemann
14.05 Indrek Pajur
14.05 Ehtel Timak
26.05 Ülli Roostoja
31.05 Kärt-Katrin Johanson
03.06 Eve Paap
03.06 Jaan Paaver
10.06 Ott Ojaveer
17.06 Age Salo

HUGO KIIDAB tublisid abituriente.

MAURUS LAIDAB õpilasi, kes spordipäeva asemel luuslanki löid.

2 Juhtkiri: Ehitagem suundadevahelisi sildu

KIRKE KAROLIN TARK, C22

3 Pullivennast õpilaskogu presidendiks

ARTUR TŠUŽAS, D23

3 Stiilinädalad ehk kaootilisuse kasulikkus

ANNAGRETA JOHANSON, C23

3 Tagasipõige lapsepõlve

ANNALIISA KARU, D21

4 Kes kuses ja kes koristas?

4 Tänavaküsitlus: kas treffnerist kaitseb kooli au?

MARLEEN MEISTER, D23

5 Viimase koolikella aktus pani abiturientid toolidelt üles hüppama

MIIA ISABEL ANIPAI, A21

5 Jaani kirik ise ütles mulle

MERIBEL LEPPIK, E23

6 Läänemere kilud ja armastus tuumapommi najal

ELIISABET RAJU, E23

7 Valemispikker mu pinalis on must

MARTA ARETE SOKK, D23

7 Miilang BFM-is

PAUL PIIRIMÄE, E23

8 Riigikohtunik Velmar Brett: „Ega majandus- ja kriminaalasjad pole väga midagi muud kui natuke üle keeratud vindiga tsiviilasi.”

MIKK ARTUR MIKFELT, E23

10 Maaritsa haigla laps (minu viimane lugu siin)

SNJUHAN*

11 Kuidas treffneristid oma kappide hingesid kaitsevad?

PAUL PIIRIMÄE, E23

11 Treffneristid rahvaliigas

ARTUR TŠUŽAS, D23

12 Per aspera ad astra – läbi raskuste tähtede poole

MARTA ELLER & RISTO KOOREP, D23

15 Õpetajate tsitaadid

KOGUSID LUKAS MÜRSEPP, B22 & KIRKE KAROLIN TARK, C22

16 Meelitame Tartu luuletama

SISUTURUNDUS

Pullivennast õpilaskogu presidendiks

ARTUR TŠUŽAS, D23

Arvan, et ei valeta, kui ütlen, et esimesed paar kuud pärast rebaste intervjuu ilmumist Miilangus kohtasin vähemalt kaks korda päevas inimesi, kes pöördusid minu poole stiilis „Aa, sa see Kohtla-Järve vend rebaste intervjuust”. Seda kommentaari kuulsin koolis, väitlusturniiridel, üritustel ja ka lihtsalt linna peal. Ühest küljest tekitas selline suhtumine loomulikult tore, justkui populaarsuse tunde, kuid teisest küljest pani mind alati suure surve alla inimestega rääkides, sest ma ei tahtnud erineda nende ettekujutusest minust kui väga naljakast tegelasest.

Ühest küljest olengi ma naljavend, kuid olen elu jooksul alati nalja kõrval ka väga asjalike ettevõtmistega tegelenud. Mõistsin, et kui üks mu iseloomujoontest on nüüd kõigile selge, siis teisega tuleb veel tegeleda. Tagantjärele on raske öelda, mis mängis minu õpilaskogu presidendiks saamise juures suuremat rolli. Kindlasti on kaasa aidanud osalemine Miilangus, näiteringis, väitlusklubis ja aus ning südamlük kõne õpetajate meelevaardusel, mis jäi nii mõnelegi meelde ja avas mind hoopis uue nurga alt.

See kõik andis oma panuse sellesse, et kui Anna Malena teatas, et ta HTG õpilaskogu presidendi kohalt lahkub, olin täiesti kindel,

et oman visiooni õpilaskogu töö parandamiseks ning olen sisemiselt valmis selle rolli enda peale võtma. Lõpuks osutusingi ma hääletamisel tulemusega 8 : 7 ehk napi ülekaaluga valituks. Kindlasti oli see mingis mõttes saavutus, kuid mis kõige olulisem, ma ei ole kunagi proovinud kellelegi meeldida või käituda kuidagi „õigesti”. Ma olin see, kes ma tegelikult olen, ja ma arvan, et just see oligi oluline.

Küll aga ei saanud ma oma röömu kuigi kaua nautida, sest juba mõned nädalad hiljem sain teada, et mul on võimalus minna vahetusaastaks USA-sse. Sellest lähtudes pidin väga selge ja konkreetse otsuse langetama. Kuigi mul ei olnud kunagi olnud mingisugust *American dream*'i laadset ideed ja alati mõtlesin pigem Lääne-Euroopas õppimisele, leidsin pärast pikka kaalumist, et kui saatus pakub taolisi võimalusi, siis tuleb need ka vastu võtta. Sama põhimõtte järgi võtsin eelmisel kevadel Treffneri kutsegi vastu.

Seega osutun tõenäoliselt kõige lühemat aega ametis olnud õpilaskogu presidendiks Treffneri ajaloo, mis aga ei tähenda, et ma nüüd kuidagi vähem aktiivsem oleksin. Tegutsen selle aasta lõpuni: pean aktustel kõned, korraldan koosolekuid ning juba aasta pärast näeme taas. Küll te minust veel kuulete!

Stiilinädalad ehk kaootilisuse kasulikkus

ANNAGRETA JOHANSON, C23

Viimasel ajal koolis liikudes on ilmselt kõik kohanud palju tavalisest erilisemalt riietunud õpilasi. 2000ndate Hollywoodi kuulsustest kuni Vana-Kreeka jumalateni – pilt on kirju, sest stiilinädal on teadupoolest üks populaarsemaid ning oodatumaid õpilasalgatuslikke üritusi Treffneri koolis.

Sellegipoolest on täheldatud, et võib-olla on stiilinädal korralduse poolest veidi kaootiline. Praeguse süsteemi järgi toimub liikumine ühe klassi kaupa, see tähendab, et pilkupüüdvaid riietusi jätkub kooli koridoride peale kauakestvaks ajavahemikuks. Võib jääda mulje nagu veniks üritus pikale. Tekib küsimus, et kas stiilinädala korralduslik pool võiks olla teistsugune.

Üheks potentsiaalseks variandiks on pidada stiilinädalat terve lennu või isegi kogu kooliga samal ajal, ent sellega kaasneks oht, et osa stiilinädala võlust kaob. Nimelt kutsub antud aktsioon õpilasi üles kastist välja mõtlema. Tuleb välja nuputada palju huvitavaid teemasid, millega enda klassi loovust parimast küljest näidata. Väiksemate kollektiivide kaupa stiilinädalate pidamine annab võimaluse palju rohkemate heade ideede teostatuks saamise.

Kui miski pole katki, pole seda vaja ka parandada. Stiilinädalad oma praegusel kujul on heaks võimaluseks õpilastele toredate mälestuste loomiseks. Just sellised oma olemuselt lihtsad, kuid paindlikud üritused aitavadki tuua meie argiellu veidi värvikust juurde.

Tagasipõige lapsepõlve

ANNALIISA KARU, D21

17. aprillil said Treffneri abiturientid sukelduda veel üheks päevaks lapsepõlvemaailma. Sellel ühel päeval polnud vaja muretseda lähenevate eksamite, õppimise ega tuleviku pärast. Suurimaks probleemiks oli vaid: mida küll selga panna?

Kes ei tahaks vabadust ja kaootilisust? Need märksõnad juhtisid lapsepõlve meenutuse päeva. Riistetega abiturientid tagasi ei hoidnud – välja olid otsitud lapsikud särigid, kleidid, seelikud, traksipüksid ja erilised aksessuaarid. Kellel oli kaasas sentimentaalse tähendusega kaisukas, kellel veepüstol.

11.30 kogunesid lapselikult riides abiturientid võimlasse, et mängida erinevaid mängu. Esimeseks mänguks oli peitus koolimaja peal. Igast klassist oli otsija ja kõik teised asusid usinasti peitma. Peidukohti oli palju erinevaid, kuid lõpuks olid kõik võimlas tagasi, et jätkata järgmiste mängudega. Mängiti veel jänese mängu, kalameest ja joosti niisama ringi.

Lapsepõlve meenutuse päev jäi pigem lühikeseks ja veidi kaootiliseks, kuid siiski püsis terve päev koolis lapselikult lõbus meeleolu. Ilm oli sellel päeval vihmane, seega peale mängu seati peagi sammud koju. Päev oli meeleolukas, kuid väga vaba graafikuga.

Idee kümnendikele: miks mitte lapsepõlve meenutuse päeva korraldamine enda tulevaseks praktiliseks tööks teha?

FOTO: ANNALIISA KARU

Kes kuses ja kes koristas? Tänavaküsitlus: kas treffnerist kaitseb kooli au?

MARLEEN MEISTER, D23

Eks igapähele ole oma püha raamat, milles näpuga järge ajada ja elupõhimõtteid kujundada – kellel piibel, kellel toora, kellel hoopis tikitaka. Advokaadile põhiseadus, näitlejale Hamlet ja eesti mehele Naine 101. Mõistagi on ka meil treffneristidel oma pühakiri, mida hilisõõsiti enne õppima asumist üle lugeda – muidugi mõista HTG kodukord, õpilase meelespea. Selle viimases, kuid vahest kõige auväärsemas punktis seisab selges eesti kirjakeeles: treffnerist kaitseb kooli au.

KOOLIKAASLASEID TÄNAVA PEALT ÜLES LEIDA JA INTERVJUUSID LÄBI VIIA AITASID MONA MARIJ TOOTS E23, ELIISABET RAJU E23 JA MARTA ARETE SOKK D23

Igapähele ole ka oma pühakoda: kirik, tempel, mošee... kuid mis võiks olla ühele treffneristile pühim kui hilisõine koorekihist ja vaimsest kultuurist pungil Rüütli tänav. Volbriöö, selges tähistaevas panevad nõiad luua peal ringi (need, kes veel ilutulestiku või nõiajoogi tabamusest langenud ei ole). Tänav, kus juba ammu rüütleid ei kõnni, on hõivatud kümnete ja kümnete tähistajate poolt, pidustused täies hoos, tuju on üleval. Treffnerist aga peab alati valmis olema, sest kuskilt põõsast võivad välja hüpata paar piffi diktofoniga ja küsida: kas sina kaitseksid Mauruse kooli au, kui mina seda laimaksin ja maha trambiksin?

Tegime oma vestlustega algust kohe koolimaja ees, Papa valvsa pilgu all. Treffneristidel, muidugi mõista, arvamust käesoleva teema suhtes jagus. Kooli ees seisev noormees võttis teemat väga kirglikult: „Ega ma ikka ei salliks küll sellist asja, esimese asjana ütleksin, et see ei ole õige ega auväärne. Säärane laim pole õige mitte kellegi jaoks,

kohe kindlasti mitte treffneristi jaoks!“. Vot ei tea, kas tundis ta hästi pühakirja või oli asi Papa malbelt ranges pilgus, mille vaateväljas seisime.

Liigume edasi, Kivi baari vastas silmame juba järgmisi ohvreid: **Kuidas teie käituskite?**

Kindlasti noomiks, jaa kindlasti. Ma arvan, et mitte midagi ei tohiks maha teha.

Agaga Taldade au kaitseksite? TalTechi?

Taldade.

Täpselt sama, mitte midagi ei tohi maha teha.

Kui teeksin Miina Härma gümnaasiumit maha?

Nooh... siis see nii otseselt mind ei puudutaks, siis ei teeks ma midagi.

- Abiturientid

Edasi, Kentuki toimetuse. Neiu teisel pool teed, Crepi ees Trepis leidis, et tema võtaks sõrmuse sõrmest, pistaks selle sügavale pintsaku põue, keeraks selja, ja ei tunnustaks oma koolkondsi. Vastukaaluks nähvas teine tema kõrval, et *Tule treffnerisse ja saa ise teada.*

Nõidade ööl õnnestus rahvasuminast üles leida ka kaks meie kooli õpetajat, ilmselt olid oma 17-eurost preemiat laiaks lööma tulnud. Küsisime ka neilt kui kõrgema klassi treffneristidelt (ilmselgelt ju ka vilistlased), kas nemad kaitseksid kooli au laimu eest. Pedagoog valdas algselt kerge segadus, õigus-tatult, kuid vastati nii:

Õp 1: *Tahaks nagu sekkuda... kuid meil mõlemal on õigus oma arvamusele... samas tahaks öelda paar toredat sõna küll.*

Õp 2: *Mina arvan, et treffneristide puhul seda ei juhtu, see on nii hüpotetiline.*

(Kui te seda loete, siis ma ei pane enam kunagi jalgu sellele aknalauale ja luban, et keegi ei tee teie tunnis enam võileibu). Ainealased lubadused antud ja õpetajad õhtut nautima jäetud, olime jõudnud juba peaaegu nelja tee risti. Kahju küll, et neljapäev ei olnud – kratist jääme ilma –, kuid Kosmosebaari

MÄRGATUD TARTUS: MIILANGU TOIMETUS HOOS.

FOTO: MARIA KILK

ees saime järjekordse abiturienti poolehoidu kuulda – mida Sina teeksid, kui ma kooli mainet maha teeksin?

Ma ilmselt liituksin, *Treffneri koolil on päris palju luukeresid oma kapis, ütleme niimoodi. Agaga noh, mina lõpetan niikuinii ära. Ega see Rüütli tänav nüüd teab mis pikk ka ei ole, enne Raeplatsi agaga õnnestus veel mõnedel väljaspool meie asutust õppivaltelt gümnaasistidelt sabast kinni haarata:*

Mis seal ikka noh, Tamme jääb peale. või Tead, ma ilmselt läheksin ära.

Samas leiti väliste poolt ka, et Treffner on piisavalt viks ja väarikas kool, et kellegi viha selle mainet ülemäära kahjustaks, pigem saaks monoloogi pidaja vastavaid pilke kõrvalseisjate poolt.

Veel mainimisväärseid mõtteid:

Tahad kakelda w?

Oot, siin võiks laud olla, ma paneks su pikali.

Siinkohal! (võttelejale)

Kes küsi, kas mina koristan?

Seekord toimetuse Pirogovile ei jõudnudki, kuid eks seal olekski koolikaaslasi keerulisem tuvastada olnud teklid olgu peast! Vaiksel hakkasid tõusvad päikesekiired Tartu kohal luudasid langetama, mis pöördvõrdeliselt tähendas, et oli aeg koju minna, et töörahva (sorry, kevad)püha sängis vastu võtta. Kuid õhtu oli olnud kirev, nagu treffneristide mõttemaailmgi. See näitas, et vahest ei kujunda meie suhtumist see, mis sõrmes või *pühakirjas*, vaid meie endi kogemused koolist ja koolkonnast. Hea kool jääb alati auväärseks ning *pühakirjas* on alati tõlgendamisruumi.

ILLUSTRATSIOON: HELENA GROSS

Viimase koolikella aktus pani abiturientid toolidelt üles hüppama

MIIA ISABEL ANIPAI, A21

Neljapäeval, 18. aprillil 2024. aastal toimus Treffneri gümnaasiumi aulas abiturientide viimase koolikella aktus. Aktus oli nagu aktus ikka: kõnet pidasid nii direktor, 12.c klassijuhataja Ave Külter, abiturientide esindaja Robin Sepma, õpilaskogu president Artur Tšuzas kui ka õppealajuhataja, kes aktuse lõpus sümboolselt viimast koolikella helistas; vilistlaskogu andis üle õpetajapremia, mille sellel aastal pälvis arendusjuht ja ühiskonnaõpetuse õpetaja Aare Ristikivi; direktor tunnustas taiesega Indrek kaua-aegset HTG söökla kokka Heli Pöderit.

Julgen arvata, et peale lõpukella helistamist ootasid abiturientid kõige rohkem üllatusesinejat, kelle isikut kuni viimase hetkeni

saladuses hoiti. Kuna eelmisel aastal aitas minu klass viimase koolikella aktust korraldada, olid minu ootused suured: nimelt oli eelmisel aktusel esinenud Nele-Liis Vaiksoo ja teda klaveril saatnud Olav Ehala esitus hingematvalt liigutav. Suur oli aga kogu saali üllatus, kui publiku ette astus Marju Länik koos kahe taustatantsjaga ja asus fono saatel oma hitte esitama. Reaktsioonid olid kahe-sugused: mõne pea käis laulu rütmis kaasa, mõni ristas käed ja istus vaikselt oma toolil. Mida kauem esinemine kestis, seda rohkem oli aga neid, kes toolidelt püsti kargasid ja tantsu keerutama hakkasid. Aktuse lõpuks seisis püsti pea terve publikum ja koos lauldi kaasa Läniku lagu „Karikakar“.

Minule jäi erilisel meelde abiturientide nimel kõnelenud 12.e klassi õpilase Robin Sepma kõne, mille saab lühidalt kokku võtta sõna-

dega „Võtke ennast kokku“. Tõepoolest on viimane aeg end kokku võtta ja sooritada eksamid viisakate tulemustega, kui mitte enda, siis vähemalt kooli jaoks.

MARJU LÄNIK KOOS TÜDRUKUTEGA

FOTO: SIIM OKS

Jaani kirik ise ütles mulle

MERIBEL LEPPIK, E23

Vaatan tänavat ja inimesi. Muutus on alati siin. Siin Rüütli tänaval, Hugo Treffneri gümnaasiumi ees. Ta on õrn, inimesed ei pane teda tähele. Mina panen, sest olen siin juba omajagu aega seisnud. Muutus meenutab mulle pilvekihti, mida on väga vähe näha. See kiht laskub me peale aeglaselt, võtab kõik enda embusesse. Selle aja jooksul kui mina siin seisnud olen, on inimesed öelnud lahti hobukaarikutest ja kurdavad nüüd automaksu üle. Eks minagi muutun, olen saanud palju kannatada, õnneks aitavad restaureerimised mul ajaga kaasas püsida. Ma lihtsalt olen selline, et ei unusta minevikku kunagi.

Ma näen aja voolu mööduvate inimeste näol ja see on ilus, kuid hirmus. Sellepärast ma kardangi tulevikku ning leinan minevikku iga päev. Mõtlen olnud aegadele, sest need tunduvad alati helgemad ja kindlustunnet pakkuvad. Areng on alati hirmus ja hoolimata sellest, et olen siiani noor (vähemalt enda arvates), kardan ma seda, et jään ühiskonna

arengust maha. Mõtlen näiteks meditsiini arengule. Lein torkab inimesi teravamalt kui kunagi varem. Surma nähakse üha vähem ning enam ei ole lohutuseks see, et „Ta on nüüd paremas paigas“.

Tahaksin inimesi aidata ja lohutada, kuid nad ei soovi minu varju ega abi.

Surm on ebaharilik ning teadus on piisavalt tark, et teada, et ta on liiga rumal, et surma mõista. Tahaksin inimesi aidata ja lohutada, kuid nad ei soovi minu varju ega abi.

See, mis kunagi ei muutu, on Päike. Viimasel ajal sirutab ta enda kiiri minu poole järjest tihedamini. Ta on alati olemas, vahepeal ka piilub muutuste pilve tagant välja. On käes kevad, mu lemmik aeg aastast. Talvel on kurb vaadata mööduvate inimeste morne nägusid, külmast värisevaid kehaseid, aga mida muud mul teha on? Kevadel nad aga naeratavad. Õpilased käivad vahetunnis Päikest tervitamas. Mulle meeldib mõelda, et nad tervitavad ka mind.

Mis veel vanasti teistmoodi oli? Mind külastati rohkem, tehti minust rohkem välja. Ega ma sellepärast pahane pole, minust hoolitakse siiani. Lihtsalt aega on kõigil

ILLUSTRATSIOON: ELLINOR USAI

väheks jäänud, hoolimata sellest, et raekell lööb ikka samas taktis. Mõtlen vahepeal, et äkki inimesed tahavad mind linnapilt ära peita, kuna püstitavad aina kõrgemaid maju. Samas võibolla neil polegi minu pärast häbi, nad lihtsalt tahavad mind kaitsta. Eks aardeid peidetakse ikka põhjusega ära, ka salajastesse käikudesse teatud kooli ja kiriku vahel. Ma kaitsen aardeid, inimesi ja linna ning loodan, et saan seda veel kaua teha.

Läänemere kilud ja armastus tuumapommi najal

FOTO: HEIKKI LEIS

Oled kunagi igatsevalt armastanud nii valusheledalt, et sisemine sümpaatia pöördub kapseldunult mõrumaitseliseks kibeduseks? On keegi iial põhjustanud viha igapäevaelu vastu oma väikese inimese väikese jutu väiksuse tõttu? Või oled ehk kadestanud mõnd üüratus massis elutsevat indiviidi eksemplari, kes saab endale lubada miljardeid mõtteid ilma nende kaduvväiksuse pärast häbi tundmata? Või hoopis tundnud selle üle teatavat kurvastust? Aga narratiivid? Elame ju narratiivis. Kui suurel määral oled Sa mõtetes lihtsalt ühe väikese inimese narratiiv? Või oled isegi väike inimene narratiivis? Hirmuvalitsuse narratiivis, kus üks hommikumaade jubetis ihkab maa pealt minema uhuda kõik? Narratiivis, kus selle peale ei mõelda. Narratiivis, kus nendele küsimustele ei vastata. Narratiivis, kus üksindus on piinarikas ja lähedus kulla hinnaga.

Anna Laura Alametsa lavastatud ning Jim Ashilevi teksti mugandustel põhinev Treffneri kooli näiteringi etendus "Maailmalõpuni" kehastab endas Godzilla narratiivi. Läheb selle sisse, trügib tuumani, vaatleb üksindust ja inimuresid, trambib vaataja eneseteadlikkusele ning jätab hinge veritsema veel päevi pärast kaemist. 1954. aastal inimkonna palge ette esmakordselt sigitatud eelajalooline merekoletis Godjira on kujunenismisloo vältel näidanud ennast mitmetes

isesugustes linateostes. Nüüdsest aga saab tema sisekaemust natukese haaval tundma õppida ka läbi kooliteatri tõlgenduste. Õigupoolest on dramatiseering kõnetanud mitmeid eestimaalasi juba Põltsamaa miniteatripäevadel ning Tartu kooliteatri festivalil, seni ilma jäänud rahva ette tuuakse tükk ka 6. juunil Genialistide klubis.

Jõudeaega nügides nõuab kohusetundlik ajakirjanik monstrumilt vastuseid. Lihvitud vastuseid. Vastuseid, mida tahaks kannataja kuulda ning millest kaasaelaja imestuda. Ilmatu äratundmine ja põhjatu kahju (rõõm) lööb lõkendama, kui Godzilla sisemine mina iseendale enesehaletsuslikku tõtt teadvustab. Rolli küpsemine on osavalt lahendatud näitlejate vahetustega, mis laseb välja mängida Godzilla palged eri tahkudest ning lubab samastuda võimalikult suurel kontingendil. Maitsekalt lahendatud pidev harmoonilisus ja mänglev liikumine muudab edasiantava emotsiooni vastuvõtmise küllaltki hõlpsaks ning loob pehme atmosfääri. Algselt tõlgendati Godzillat Hiroshima ja Nagasakile viidates tuumapommi metafoorina, siis Ashilevi poolt metaforiseeritud elajas on üksik ja vihane. Norgus ja kibestunud. Armastust põlgav, kuid seda samas otsiv. Eksistentsiaalne ning põhjendamatu paljudele, metafoor ühiskonnale.

Ehk olekski kõige kujukam käsitleda seda konkreetset Godzillat kui peegeldust inimeste lõpuni tundmata jäänud ja häbi alla nühitud tunnetest. Instseneeringut, kus inimolendile olulisi hüvesid kajastavad nii

Läänemere kilud kui narkomaan Narvast ei saaski teisiti arutluse alla võtta. Alamets on figuraalselt loonud näitlejate liikumise näol tükkidest terviku, mis ettemängu vältel korduvalt kokku variseb ning taas selustub terviklikuna. Paeluv esteetilisus hoiab selgroogu nii palli põrgatamise etüüdides, Godzilla hävitustöös kui eneseotsingutes. Maitsekalt on nii ebamugavust kui ilmajaetust õrna otsekoheusega lastud publikumil vaadelda, jättes seejuures üldpildist kaunilt karge ja kättesaamatu mulje. Säilib nii igatsus, kütkestus ja saamahimu millegi enama järele kui tundeküllane jõuetus kõiksuse ees.

Nii kõiksuse üksindus kui üksinduse kõiksus pakuvad selles liikumises kõlapinda. Üksildasest koletisest, kõiksusest ja inimeste väikestest muredest on vaid üürrike aste maailma lõpuni. Seal, üksinduse kõiksuses, sulavad kõik (näitlejad ja teised lihtsurelikud) taas ühte, nad varisevad joobununa üksteise eraldatusest Maa tuumani ning jäätavad nõretama mälestused ilusatest asjadest, mis kord olid. See on fragmendi tüki kõiksuse üksindusest, mille eksistentsi seekordne Godzilla üpris veendunult oma panuse andis. Tema kurbusel ei ole otsa, vihal argielu vastu niisamuti. Lõpusekunditel, viimaste arranžeringu taktide saatel laskub kõigi peale teadlik ning kõiksust püüdev rahu. Rahu, mis on võimalik maailma lõpuni vaid maailma lõpus, siis kui maailm on juba lõppenud. Maailmalõpuni siis.

Valemispikker mu pinalis on must

MARTA ARETE SOKK, D23

Mulle ei meeldinud tänane päev. Ta ei meeldinud mulle juba eile mitte. Üleeile ei mõelnud ma temast, sest olin teatris. Tahaksin täna ka teatris olla, aga ma ei läinud kohale. Täna ei soosinud mind ega teatrit.

Hommik oli rõvedalt groteskne ja soe. Päike polnud pimestav, aga piisavalt varjatud, et ma temale täna mõtleksin, ja siis ma mõtlesin ta peale. Ta kuulis mu mõtteid ja ei tulnudki pilve tagant välja. Võib-olla tuli, kui magasin, aga siis tegi ta seda meelega, et mind panna arvama, et ta mu mõtteid, tänasest ja temast hinge võttis. Ta varjab raudselt mu eest sedagi, et talle mu ema palju rohkem meeldib. Mu emale meeldib muidugi päike ka rohkem kui mulle, aga tore oleks ikka kauget mõtet enda nimele kirjutada. Ma pole karvavõrdki kade. Olen nõus. Mu ema peakski päikese mõtetes olema, mitte mina.

Täna aga oli erakordne päev. Ma tegin täpselt seda, mida tahtsin, kui välja arvata paar üksikasja, mis jäävad minu ja päikese vahele. Ma saabusin nii nagu tahtsin – voodist otse bussipeatusesse koos samade aluspükste ja kurepesas juustega mis eile. Ma jätsin täna meelega püksiluku lahti ja meelega olen ka ära kaotanud oma pangakaardi. See on pisut murettekitav. Täna ei tundnud ma nagu tahaksin pensioniga tegeleda, seega ei ole ma sellega homseni tegelenud ja arvatavasti tegelen veel pikka aega sellega homme. Minu kolmanda samba sissemaksuks saavad Manneken Pis sokid, mida praegu kannan ja maailma purjetamise meistrivõistluste joogipudel, mis pärast kolme päeva kasutamist vett hakkas läbi laskma. LHV vist lisaks selle jutu peale mu konto taas mu ema konto alla, koos kommentaariga: "18 võib passis kirjas olla, aga ühiskonnaliikmena vajab veel kasvatust". Ja ma lepiks sellegagi.

Täna ma magasin pool päeva ja armusin unes. Tähendab, tema oli minusse armunud ja ta pani mind endasse armuma ning siis me olimegi armunud. Selles samas unenäos ma võtsin ühisduširuumis kümnete kodanike ees alasti dušši. Pesin seal kaenlaaluseid puh-taks, sest viimasel ajal olen palju higistanud. Unenäos otsisin ma Lõuna-Prantsusmaa linnustes lahtist apteeki ja ratsutasin oina seljas. Olin palju kergem kui nüüd, õhtul. Google ütles, et enda alasti nägemine unes tähendab, et olen oma moraali vastu elanud ja tahan seda heastada.

Seda kõike tegin ma täna nii, nagu tahtsin. Õhtusöögiks koorisin noaga Eesti lipu värvides jäätise papp-pakendi ääri ja pärast praadisin õrnalt idanenud kartuleid koos ühe räimega. Täna ei olnud minu päev. Ta ei tahtnud mind ja mina ei tahtnud teda, aga sellegipoolest oli ta üks tavaline, mind üks-kõikseks jättev koolipäev, mis ei ristonud ka seekord peateega. Ja tegelikult mulle ei meeldigi suitsetada.

Miilang BFM-is

PAUL PIIRIMÄE, E23

29. aprillil külastas Miilangu toimetus Tallinna Ülikooli Balti filmi, meedia ja kunsti-de instituuti (BFM). Külästuse käigus tutvustas ristmeedia dotsent Alessandro Nani kooli õppekavasid, visiooni ja sisseastumistingimusi. Alessandro juhtimisel tehti tutvust ka Tallinna Ülikooli Nova majaga ning külästati sealset helistuudiot, kus käis parajasti Anna Hintsu uue filmi heli miksimine. Seejärel hüpati läbi kinosaalist ning suunduti edasi filmistuudiosse, kus olid käimas tudengifilmi võtted. Ringreis lõppes BFM-i telestuudios, kus hiljuti käis debatti pidamas ka peaminister Kaja Kallas. Miilangulised jäid külästusega väga rahule ning said palju uusi teadmisi ja kogemusi.

MIILANGULISED A. NANIGA

FOTO: ERAKOVO

ILLUSTRATSIOON: ERVIN IVANOV

Riigikohtunik Velmar Brett kriminaalasjad pole väga üle keeratud vindiga tsiviil

MIKK ARTUR MIKFELT, E23

Velmar Brett on tunnustatud Eesti jurist, riigikohtunik ja Riigikohtu kriminaalkolleegiumi liige. Olles töötanud nii Harju maakohus kui ka riigikohtunikuna, omab Brett pikaajalist kogemust õigusmaastikul. Intervjuus avab kohtunik oma senise elutee huvitavamaid seiku ja kohtunikutöö olemust.

Täna sel päeval töötate Te Riigikohtus riigikohtunikuna, kuid enne kohtuniku karjääri algust olite ka jurist ja advokaat. Kuidas ja miks tekkis idee pürgida kohtuniku ametisse?

Esmalt töötasin ETKs juristina, kus olin juriidilise osakonna juhataja, ja hiljem läksin advokaadiks. Ma paraku küll täpselt ei mäleta, millal see mõte kohtunikuametist tekkis, kuid mulle ühel hetkel tundus, et advokaadiamet ei ole mulle kõige meeldivam. Kohtuniku ja advokaadi profiil ja ameti olemus on natuke erinevad – mõlemal peab olema tugev õiguslik argumentatsioon, samas kui advokaadil on olulised ka teatud muud spetsiifikaad, mis kohtunikule ei sobi. Näiteks enesemüümise oskus, mis ei ole selles

Lõpuks ma tundsiingi, et advokaadi töö mulle ei sobi.

kontekstis üldse negatiivne omadus, aga minul oli see oskus veidi nadi. Samuti oli minu jaoks kohati ebameeldiv vajadus kehastada end oma kliendi soovidesse isegi siis, kui see läheb vastuollu iseenda sisemise õiglustundega. Lõpuks ma tundsiingi, et advokaadi töö mulle ei sobi. Ühel hetkel tekkis siis aga võimalus kandideerida Harju Maakohus kohtunikuks. Kandideersin algul küll tsiviilasjadega tegelevaks kohtunikuks, kuid tolleaegne legendaarne kohtunik Helve Särgava, kes oli Harju Maakohus esimees, kutsus mind Harju Maakohus üldkogu ette ja selgitas,

Vahel vaatan filme, tegelen arvutitega ja käin ka tihti oma metsas.

et siia tulles hakkab ma tõenäoliselt menetlema enamjaolt pigem majanduskriminaalasju. Mõtlesin, et mis siis ikka – ega majandus- ja kriminaalasjad pole väga midagi muud kui natuke üle keeratud vindiga tsiviilasjad.

Milline oli Teie kohtunikutöö algus, mida oli keerulist või rasket?

Kohtunikuna alustades pidingi siis menetlema erinevaid majanduskriminaalasju. Advokaadina tegelesin peamiselt tsiviilasjadega ja seepärast oli mul kindlasti menetluses palju õppida. Aega ka palju ei antud – nimetati kohtunikuks ja sisuliselt kohe pidi saali minema ning hakkama saama. Mul oli aga kaval nõks juhuks, kui ma mõnd asja täpselt ei teadnud: püüdsin jätta mõistva mulje ja küsisin osapooltelt nende arvamust. Isegi kui pooled ei osanud head nõu anda, andis see mulle aega järele mõelda ja seadusest järele vaadata, kuidas täpselt mõni detail seatud oli. Palju oli abiks aga varasem töökogemus – advokaadina olin osalt ka ettevõtja, mis andis mulle hea arusaama ettevõtluse ja äri küsimustes. Olles ka isa kolmele tütrele, tuli kaasa hea oskus ennast kehtestada, jäädes samas mõistlikuks.

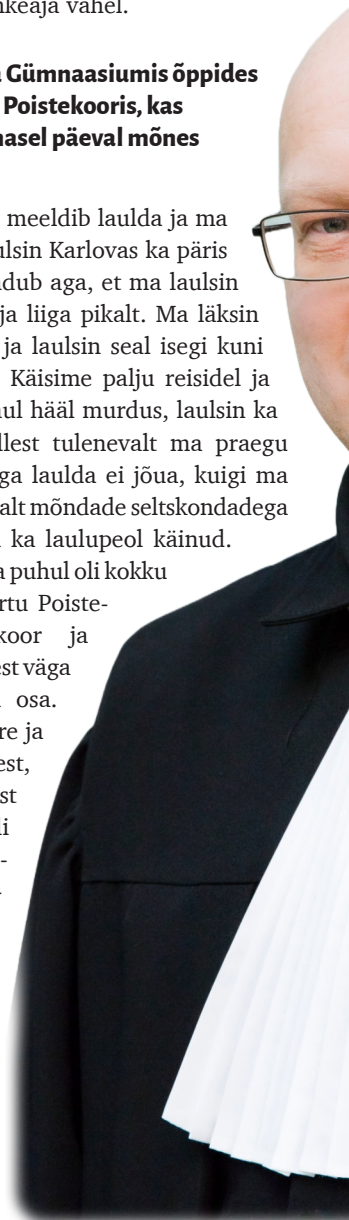
Milliga tegelete oma vabal ajal, mis on Teie hobiaid?

Esimese hooga ütleks, et kõige muuga peale õigustmõistmisega. Meeldib tegeleda näiteks puutööga, lugeda raamatuid; vahel vaatan filme, tegelen arvutitega ja käin ka tihti oma metsas. Varem meeldis väga ka oma lastega aega veeta, aga nüüd on lapsed juba täiskasvanud. Mul on hobiks ka reisimine, mille eripäraks on see, et sihtkohta sõidan küll ükski, kuid kohapeal rändan sõpradega. Nii käisin näiteks sellel kevadel Jaapanis, kus minu jaapani sõbrad organiseerisid kohapeal ringreisi. Samamoodi käisin ühe oma jaapani sõbraga 2018. aastal Tšiinis, kus meid võttis vastu meie ühine kohalik sõber. Austraalias käies oli giidiks minu Austraalias

elav tütar ja Uus-Meremaal leidsin rännusõbrad kohapealt. Ei saa aga päris öelda, et üldse õigusega ei tegele – vahel on mõni ennast paeluv teema, aga üritan siiski hoida vahet töö ja puhkeaja vahel.

Tartu Karlova Gümnaasiumis õppides olite ka Tartu Poistekooris, kas laulate ka täna sel päeval mõnes kooris?

Mulle tegelikult meeldib laulda ja ma arvan, et ma laulsin Karlovas ka päris hästi. Mulle tundub aga, et ma laulsin seal liiga palju ja liiga pikalt. Ma läksin koori 2. klassis ja laulsin seal isegi kuni ülikoolini välja. Käisime palju reisidel ja vahepeal, kui mul hääld murdus, laulsin ka meeskooris. Sellest tulenevalt ma praegu kooris tõesti väga laulda ei jõua, kuigi ma olen siiski aeg-ajalt mõndade seltskondadega koos laulnud ja ka laulupeol käinud. Kooli aastapäeva puhul oli kokku kutsutud ka Tartu Poistekoori vilistlaskoor ja mina võtsin sellest väga suure rõõmuga osa. Seltskond oli tore ja hoolimata sellest, et meie viimastest laulmistest oli palju aega möödas, õpime ikkagi kiiresti ja tundub, et midagi on külge ka jäänud.

ett: „Ega majandus- ja midagi muud kui natuke ilasjad.”

Kohtunikud on ametisse määratud eluaegsetena ja tööprotsess sisuliselt suurel määral ajas ei muutu. Mis on olnud Teie jaoks see, mis hoiab kohtunikutöö huvitava ja vaheldusrikkana ehk hoiab ära liigse üksluisuse?

Ma ütleks, et tegelikult ei ole ta sugugi üksluine töö – kaasused ja inimesed on erinevad, igal inimesel on oma lugu. Maakohtus töötav kohtunik ka näeb neid inimesi, kelle üle ta kohut mõistab, räägib nendega otse ja kuulab ära nende seisukohad. Seal ma kindlasti üks-

Kindlasti hoiab üksluisust ära ka see, et ma iga päev midagi juurde õpin.

luisust ei tundnud. Samas Riigikohtus, kus inimesi kohtunik reeglina ei näe, on suunitlus pigem teadustööl, kuid siin on koos intelligentne ja tore seltskond. Kui omad just selliseid kolleege, on tegemist unistuste tööga. Kindlasti hoiab üksluisust ära ka see, et ma iga päev midagi uut juurde õpin.

Kohtuniku tööd seostatakse üldistatult kohtusaali ja pikkade kaasuste läbitöötamise ning lahendamisega. Milline on aga kohtunikuamet sisuliselt ja mis on töö varjupooled?

Kohtunikutöö on kohati väga üksildane. Varasemalt, enne kohtujuristi ametipositsiooni loomist, oli kohtunik sisuliselt ainus menetluse läbiviija. Kui kohtujuristi positsioon aga loodi, oli olemas keegi, kes aitas vajadusel kohtuniku vead üles leida ja pakkuda ka teistsugust vaadet mõne kaasuse lahendamisele – selles osas läks asi paremaks. Samas väljaspool kohtumaja on kohtunikuna tõesti kohati väga üksildane tunne – ei saa päris iga inimesega igale poole minna, rääkida, mis sülg suhu toob, ja peab end kogu aeg kontrollima – kui saad hakkama mõne jamaga, on see võimendatud. Näiteks avarii korral, mille on toime pannud tavainimene, ei ütleks enamik inimesi selle kohta väga midagi. Kui avarii põhjustaks aga kohtunik, tuleks sellest suur skandaal. Samas ei ole need asjaolud suureks probleemiks, kui enesekontroll ja õiguskultuur on omased juba lapsest saati – kui juba lapsepõlvest oled käitunud viisakalt ja omakaspüüdmatult ning ei soovi kellelegi halba teha, on see kõik tegelikult loomupärane ja üldse mitte keeruline.

Kohtunikutöö on kohati väga üksildane.

Viimasel aastal on palju kajastust saanud vastasseis Riigikogus. On pöördunud mitmeid kordi Riigikohtu poole ja on ühtlasi kasutatud väga omapäraseid meetodeid Riigikogu saalis oma sõnumi edastamiseks. Milline ja kas üldse peaks olema Riigikohtu roll selle olukorra lahendamisel?

Ma olen paljuski nõus õiguskantsleriga – on piinlik, mis seal toimub. Teatud erakonna käitumine ja usaldamatuse külvamine valimistulemuse osas on vastutustundetu käitumine ja Eesti demokraatiale halb. Alati tekib ka küsimus, kellele on see kasulik, ja ma kardan, et Eesti riigile ning rahvale see kasulik ei ole. Teiselt poolt tekitab küsimusi ka valitsuse käitumine – poliitika peaks olema kompromisside kunst, aga ma ei näe, et seal tahetaks mingitki kompromissi leida – nii-öelda kaks kõva kivi on koos. Rohkem võiks mõlemal osapoolel olla riigimeheliikkust, et unustataks ära oma erakondlikud ja isiklikud huvid ning peetaks silmas Eesti huvisid. Seda ma paraku ei näe ei Riigikogus ega valitsuses, millest on mul äärmiselt kahju.

Rohkem võiks mõlemal osapoolel olla riigimeheliikkust.

Küsin Teilt kui pika elukogemusega inimeselt: millist nõu annaksite ühele noorele inimesele?

Unistage, mõelge suurelt ja pürgige oma unistuste poole, kuid jätke jalad ikka maapinnale. Kui oma unistuste poole järjekindlalt, süsteemselt ja mõistlikult püüelda, võite ühel hetkel avastada, et esmapilgul võimatuna näiv unistus osutub täiesti kättesaadavaks. Olge üksteisega sõbralikud ja head, sest nii halb kui hea tuleb teie juurde ringiga tagasi. Tean seda omast kogemusest.

Maaritsa haigla laps (minu viimane jutt siin)

SNJUHAN*

Mu kadund vanaema töötas kunagi yhes kahtlases kohas, yhes unarusse vajund kyla-kolkas, mis on aja poolt unustat. See kyla asus laiutavate kyngaste maal, mis oli lugematuid aastaid tagasi jääkamakate poolt tahut. Mitmed meile tundmatud inim-põlved veetsid oma tagasihoidlikke elusid neil kyndes, puid raiudes, vilju kasvatades. Kylal oli väike keskus, kus asus haigla ning sellest veidi eemal vana õigeuskirik. See oli juba ammu kohalike poolt ryystat: aknad olid sisse löödud ja ikonostaas ning kõik muud endised ilud ära viidud. Ometi rippus selle röskes tornis ta vana pronksist kiriku-kell. See kyla kandis Maaritsa nime. See on vist veel alles ja asub paarkymmend versta lõunas linnast, mida teie Plastmassist Maaailm Tartuks nimetab.

Mu vanaema töötas eelmainit haiglas. Oma kolme korruse ja suure pindalaga oli see hoone kyla suursuguseim. Ta kõrval asus tagasihoidlik dolomiidist monument. Mu vanaema oli siia tööle määrand mingi kõrgem jõud, mida me enam ei tunne. Nõnda pidi ta selles kolmekorruselises määrund välimusega hoones aitama tolle kandi imelikke inimesi, keda yhendasid morn näoilme, kalk olek, olematu maailma-mõistmine, kõrge iga ning kõrge iha. Need imelikud inimesed kandsid kõiksuguseid tõvesid, mis mujal olid ammu inimsoost välja juurit ning mida muistegi osati ravida vaid loitsude ja ekstaasiga.

Mu vanaema rääkis oma tööst õieti vähe. Tõtt-õelda seal palju rääkida polndki: yhe šabloonijärgi tahut inimene teise järel, kellel suus hambaid vähe ning valud jäädav. Kuid oli üks erand.. Sellest juhtumist või nähtusest tehti samuti juttu vähe. Ma ei tea miks. Mäletan, kuidas vanaema näoilme ja kõnemaneeerid muutusid sel teemal peatudes, justkui oleks tahtnud ta iga hinna eest teemat vahetada. Nõnda ei tea ma tegelt toimunust suurt midagi, kuid sellegipoollest mõjusid vähesed detailid juhtumist kuidagi painavalt.

Mu vanaema töötas haiglas. Kunagi jahedal märtsikuul teatas talle jaoskonnaarst, et maja katuse alla, yhte vanasse kopitand tuppa, pandi üks nõdrameelne, kellega pole midagi peale hakata. Oma tagasihoidliku kasvu ja noorusliku välimuse tõttu peeti teda lapseks, kuid ta võis vabalt vanem olla. See pole tegelt vist sugugi tähtis, sest ma ei tea tema välimuse ja päritolu, olemuse piasjajade kohta, mitte midagi rohkemat.

Esmalt leiti ta Maaritsast veidi kagu poole jäävalt kylateelt, millel ta sihitult edasi-tagasi kõndis. Ta jalad olid paljad ning riided vettind ja määrund, justkui oleks roomand välja kusagilt soost. Taevaalaotust katsid hallid kihtpilved. Teed ymbritsesid yksikud kõrged puud, mahajäet kaevikud ja üks rohkesti väetat kalmistu. Temast sõitsid vankritega mööda kohalikud oma soovide, rohkete ihade ja naudingutega. Sel lapsel polnud neid, ta olemasolu kiirgas nende vastandit oma sihitu sammumise ja tumma olekuga. Aga pikalt ei julgend ükski tõttav vanker või hauakaevaja seda sihitust märgata. Hoolimata tema väet ja ilmselgelt nõrgast olekust, ei tahtnud keegi end verbaalselt või isegi mõnesymbolse žestiga end temaga siduda, kasvõi kysida temalt „Kes sa oled?“ või miskit. Laps aina tatsas ja tatsas. Psyhho-analyitikud nimetavad sellist seisust vist symbolse maailma hävinguks või millekski muuks keeruliseks. Lõpuks oli üks miilitsamees see, kes ta Maaritsasse toimetas. Ilmselt mitte vabast vaistust, vaid lihtsalt ametiylesande tõttu.

Esimesel päeval kõndis ta edasi-tagasi ja sattus haiglasse. Ma ei tea, mida veel ta tol päeval tegi või mida tehti temaga. Teise päeva pärastlõunal saadeti mu vanaema last kontrollima. Ta astus mööda treppe katuse-alusesse, mis oli täidet vanade esemete ja prahiga. Katusel krabises õues sadav vihm, mille üksikud piisad tilkusid pragudest katusealuse põrandale. Vanaema astus katuse-aluse yhes otsas asuva ukse juurde, tegi selle võtmega lahti ning astus sisse. Tuba valgustas yksik aken, põrandal lebasid arusaamatute tekstidega paberid, ravimid ning leivakoorukesed. Laps istus nukral raudvoodil ning hoidis käes mandariini, mille koort oli ta võikalt oma kätega kyljest rebimas. Esimest korda muutus lapse näoilme: lai naeratus, mis tõi ilmsile tema viltuvõitu, kuid terved hambad. Selle näoilmeiga meenutas ta koletut lihunikku, kes verest tyhjaks jooksnud syytut loomakest nylib. Mu vanaema kysis talt igavaid protseduurilisi kysimusi. Ei yhtki vastust. Seejärel päris ta lapse kodu ja omaste kohta. Taas ei midagi. Jäi valitsema vaikus, vanaema ei osand teha muud ning lihtsalt vaatas seda arusaamatut asja tema ees.

Laps kooris mandariini lõpuni ning asetas selle voodi kõrval asetsevale taburetile. Naeratus ta näolt kadus. Jätkus vaikus. „Homme hakkab paistma 10 000 päikest“ – need olid ta esimesed ja vist ainukesed sõnad neil päevil. Jälle vaikus. Laps ajas jalad risti, toetas lõua paremale rusikale ning langes taas vaikusesse. Vanaema lahkus, midagi rohkemat polnd tal enam teha.

Kolmandal päeval läks paanika lahti. Käidi ringi ning hyyti: „Ta on kadund!“ Võeti vankrid, sõideti läbi kõik lähedased teed, kuid tema järele ei osatud hõigata, oli ju ta nimi niisamuti tundmatu. Ega ta nii või naa ei oleks vastand. Tol päeval löi kiriku kell esimest korda peale pikki aastaid ning vaibus seejärel taas vaikusesse, mis kestab tänaseni. Keegi ei tea, mis sellest imelikust lapsest sai või mida tema ainuke kuulutus pidi tähendama.

Kuidas treffneristid oma kappide hingesid kaitsevad?

PAUL PIIRIMÄE, E23

Kooli garderoobikapid mängivad meie elus märkamatu, kuid väga olulist rolli. Päevast päeva hoiustavad need väärt- või vähemväärtuslikke hoidiseid, mis varieeruvad etiketiõpetuse tunniks kooli toodud lipsudest suupisteteni. Kuid kas need praktilised ning hädavajalikud objektid saavad ka vastastikust austust kooliõpilastelt, seda näitasid väga teadusvõõrad ja juhuvaatlusel baseeruvad tähelepanekud. Kuna minu kapp paikneb garderoobi alumisel korrusel, siis kehtib uuring sealse olukorra kohta.

Kapi lukustamine. Kapi jätab lukustamata silma järgi umbes seitsmendik õpilastest. Potentsiaalseid lukustamata jätmise põhjuseid on mitu: ajapuudus, laiskus, võtme puudumine, paiknemine kodus või sügaval kotipõhjas. On täitsa võimalik, et kolme aasta jooksul võivad esineda kõik ülalmainitud põhjused. Tuleb veel ära mainida, et enamik vaatlusest toimus reedel valikainete tunni ajal, nii et hüpoteetiliselt võiks pärast koolipäeva ilma lisavarustusega avanevaid kapiuksid vähem kohata kui päeva keskel. Koolivaheajal võivad need suurused veelgi väheneda. Sügavalt analüüsid võib õpilane hakata kahtlema ka lukustamise vajaduses, kuna vargusi ja isiklike omandite rikkumisi pole sel aastal tuvastatud. Samas võivad võtmeta avanevad ja ligikutsuvad kapiuksed hakata kohale meelitamata kutsumata külalisi.

Kapi heaolu. Visuaalne kapi korrasolu on alumise korruse garderoobis hea. Kappidel on ukсед ees ning need paiknevad ilusasti hingedel. Mõned truu omanikud on isegi nii tublid, et on neid kleepsudega ehtinud. Erilist barbaarsust kappide vastu pole ma aja jooksul, mil olen Treffneri kappe tundnud, kohanud. Ainuke selline juhtum seostub minu enda kapi ja tuleb kurvastusega pihtida, et suhted enda kapi ja eriti selle uksega pole mul alati lillised olnud.

Aasta alguses kaotasin ära oma võtme, mille küll hiljem üles leidsin, kuid alates toonasest on jäänud sisse harjumus oma kappi võõrhingede ees paljastada ja selle isikliku sise-muse kaitsmata jätta. Rääkides hingedest, olen suutnud pahaaimamatult minu kapi kolmanda ja seadusliku austajaga (kapi-kaaslasega) selle hinged lahti eraldada. Uks oli päris viltu ja kolm kruvi olid lahti. Õnneks suutsime koduste vahendite ja naaberkapist laenatud kruviga kapiukse endise staatuse taastada.

Võib öelda, et meie kooli kappide hinged on enamasti rahul ja nende austajad on truu ning tublid. Neid, kes on aga oma kappe halvasti kohelnud, suunan inimlikumale suhtumisele ning loodan, et ka nemad hakkavad meile nii elutähtsaid esemeid rohkem austama.

ILLUSTRATSIOON:
AGNES PEITEL

Treffneristid rahvaliigas

ARTUR TŠUŽAS, D23

Ajal kui suurem osa õpilastes nautis ilusa kevadilma saabumist, osalesid FC Põlva Dünamo klubi mängijad oma esimesel tõelisel jalgpalliturniiril.

Tegu on treffnerist Omar Piho poolt kokku kutsutud jalgpallimeeskonnaga, kus kõik mängijad on Tartu keskkooli-õpilased ja neist suurem osa Treffneri gümnaasiumist.

Taolise meeskonna loomise ideed kommenteerib Omar järgnevalt: „Lapsest saati oli suur soov saada peatreeneriks ja ühel hetkel otsustasingi, et tuleb tegutseda hakata. Panin tuttavatest pundi kokku ja läksime jalkat mängima. Toona ei suutnud ma oodatagi, et see kõik lõpuks nii tõsiseks muutub.”

Turniiril võis kohata väga palju Treffneri ja ka teiste Tartu koolide õpilasi, kes noorele meeskonnale kaasa elama tulid. Neljast mängust saavutas Põlva Dünamo ühe võidu ja kaks viiki, mis on uue, noore meeskonna jaoks üsna hea tulemus. „Arenguruumi on veel kindlasti – sai palju karjutud –, kuid üldiselt olen ikkagi meeskonna ja valitud strateegiaga väga rahul ning loomulikult olen väga tänulik meie fännidele, kes meid täna toetama tulid,” võttis peatreener mängu kokku.

Pärast väikest pausi jätkab aga meeskond ettevalmistusi juba uueks Rahvaliiga turniiriks, mis toimub 16. juunil Tallinnas.

„Trennid toimuvad meil igal nädalavahetusel Tartu tamme staadionil. Kindlasti ootame meie ridadesse uusi tulijaid – võtke julgelt minuga ühendust ja jälgige meid Instagramis @fcpolvadynamo.”

Soovime FC Põlva Dünamole ja Omarile palju edu!

Per aspera ad astra – läbi

MARTA ELLER & RISTO KOOREP, D23

Sport ja gümnaasium – kas lahutamatud kaaslased või pigem nagu siga ja kägu? Meie enda Treffneri kooli ägedad, aktiivsed inimesed jagasid meiega oma teekonda spordini ja kogemust, kuidas siis ikkagi neid kahte ülimalt aeganõudvat tegevust käsikäes käima panna.

Kristina Mölder

Mis spordialaga tegeled, kuidas selleni jõudsid?

Tegelen täpsuslaskmisega, täpsemalt lasen õhu- ja sportpüssiga. Praeguse spordialani jõudsin umbes 7 aastat tagasi tänu toonasele klassiõele, kes laskmistrennis käis. Esimene proovitrenn läks väga hästi – kõik lasud olid märklehes –, mis innustas mind jätkama.

Kuidas gümnaasiumi kõrvalt edukalt sporti teha?

Edu valemiks on ajaplaneerimine. Tuleb mõelda, millal õppida ning millal aega spordile pühendada. Kindlasti peab arvestama, et ennast lõhki ei rabeleks – puhata on ka vaja.

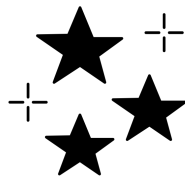
Millega on seotud Sinu tulevikuvaated, kas ka spordiga?

Lähitulevikus kindlasti. Pärast kooli lõpetamist kolin Rootsi, kus plaanin laskmisega edasi te

geleda. Seal on laskesport kõrgemal tasemel ning loodetavasti aitab see kaasa minu arengule. Pikemas plaanis oleks tore ära proovida tiptasemel võistlemine, selle all mõtlen kaasa tegemist MK-etappidel, ja ehk ka EMil või MMil mõni medal võita. Sinna jõudmiseks tuleb muidugi kõvasti vaeva näha.

Mis on Sind enim innustanud?

Avastamis- ja õppimisrõõm, sest iga trenn on võimalik midagi uut teada saada või proovida uut tehnikat. Kunagi ei hakka igav! Samuti on olulisel kohal kogu laskespordi kogukond, kus leidub palju inspireerivaid inimesi. Meilt läheb ju kaks Peetrit olümpiale!

Maria Terep

Mis spordialaga tegeled, kuidas selleni jõudsid?

Tegelen rühmvõimlemisega. Kui olin 3-aastane, pani ema mind võimlemistrenni ning mulle hakkas seal kohe algusest peale väga meeldima.

Kuidas gümnaasiumi kõrvalt edukalt sporti teha?

Ega gümnaasiumi kõrvalt ei ole lihtne tippsporti teha. Pärast pikka koolipäeva on peaaegu iga päev vähemalt kolmetunnine trenn ning koju jõuan alles hilja õhtul. See nõuab karmi distsipliini. Peab olema valmis loovutama oma unetunde, et koolitöid teha.

Millega on seotud Sinu tulevikuvaated, kas ka spordiga?

Hetkel ei ole mul plaanis tulevikus tippspordiga tegeleda. Siiani ei ole mul tekkinud soovi, et tahaksin ise võimlemistreenerina töötada, mistõttu ei ole plaanis ka treeneriks õppima minna. Plaanis on jätkata õpinguid ülikoolis reaalainete alal.

Mis on Sind enim innustanud?

Spordis on mind enim innustanud minu trennikaaslased ning edukas sportlaskarjäär – head saavutused ning tunnustused.

raskuste tähtede poole

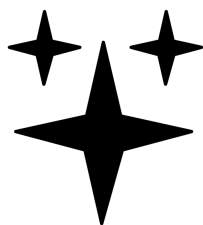
Mia Marta Miller

Mis spordialaga tegeled ja kuidas selleni jõudsid?

Mina mängin võrkpalli. Võrkpallini jõudsin 5. klassis läbi klassikaaslaste, kes mind trenni kutsusid. Enne tegelesin põhjalikumalt ujumise ja triatloniga, kuid tundsin, et oli vaja muutust. Läksin võrkpallitreanni ja olen jäänud selle juurde pidama.

Kuidas gümnaasiumi kõrvalt edukalt sporti teha?

Ma ei ütleks, et sport on suurel määral õppimist seganud. Kool on alati olnud prioriteet number 1 ja tugeva tahtmise korral jõuab kõike. Kuna olen terve elu igapäevaselt sporti teinud, siis gümnaasiumisse tulekuga ei muutunud minu jaoks suurt midagi. Et tegeleda edukalt spordiga, tuleb kindlasti osata aega planeerida. Tavapärase on kooliasjad võistlustele kaasa võtta ja bussis või mängude vahel paar koolitükki teha. Boonuseks on head suhted õpetajatega, kes on väga vastutulelikud ja mõistvad. Lihtsamaks teeb asja, kui tunnis ilusti kuulata, et hiljem oleks vähem õppida. Kui vahel ei jõuagi õigeaks ajaks õpitud, siis tuleb loota lihtsalt heale õnnele.

Lisethe Kruus

Mis spordialaga tegeled, kuidas selleni jõudsid?

Tegelen juba 6 aastat võrkpalliga. Varem olin 10 aastat iluuisutaja. Mu lasteaiakasvataja kogu aeg rääkis minu emale, et kui ma kunagi enam ei peaks uisutama, et siis ma kindlasti prooviksin võrkpallitreanni. Ja nii läkski. Proovisin ja jäin käima.

Kuidas gümnaasiumi kõrvalt edukalt sporti teha?

Nagu öeldakse: kui tahta, siis jõuab kõike. Vahel tuleb lihtsalt prioritseerida seda, mida pead olulisemaks.

Millega on sinu tulevikuvaated seotud, kas ka spordiga?

Minu tulevikuvaated on seotud meditsiiniga. Sportimine minu elust kindlasti pärast gümnaasiumi lõpetamist ära ei kao, kuid profisportlase karjääri poole ma ei kaldu. Üritan jätkata tavapärase režiimi ja pallida edasi meistri liigas.

Mis on sind enim innustanud?

Ei hakka valetama, et koolieksamist ära saamine ei ole piisav motivaator, et võrkpalli mängida. Nali naljaks, üks ikka ole vahel raskemaid, vahel kergemaid päevi, aga rõõm, mis tuleb headest tulemustest, on see, mis edasi viib. Võimas tunne on võita oma naiskonnaga, ja naeratused kõigi näol on see, mis innustab.

Millega on seotud Sinu tulevikuvaated, kas ka spordiga?

Hetkel keskendun kooli lõpetamisele ja ülikooli sisseastumisele. Sport ei kao minu elust kindlasti veel kusagile, jätkan meistri liigas mängimist ja üritame tiimiga uuel hooajal veel paremaid tulemusi saavutada.

Mis on Sind enim innustanud?

Kõige enam innustab mind ikka minu treener Liina Kais, sest ta on oma töös väga sihikindel ja ta panustab meie tiimi peale väga suure osa oma ajast.

Robin Sepma

Mis spordialaga tegeled, kuidas selleni jõudsid?

Põhiliselt tegelen jäähokiga. Esimest korda läksin hokitrenni 3-aastaselt, ehk pea 15 aastat juba. Kui sain 3-aastaseks, siis onu kinkis mulle pisikese hoki kepi ja vanemad saatsid trenni, kuhu ka jäin, ning olen jõudnud rahvuskoondise tasemele välja.

Kuidas gümnaasiumi kõrvalt edukalt sporti teha?

Kes teeb, see jaksab! Tasub alati prioritseerida haridust, kui koolis on kõik korras, siis saab ka hästi spordile keskenduda. Samuti on väga oluline hoida häid suhteid õpetajatega ning olla alati viisakas. Spordi tõttu olen pidanud palju koolist puuduma ja tööde järeletegemisel on palju vaja õpetajate abi. Omavahel tasakaalu luua nende vahel on väga oluline ja toob lõpuks kasu mõlemale.

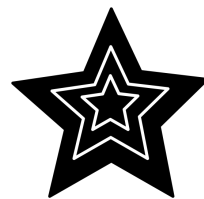

Millega on seotud Sinu tulevikuvaated, kas ka spordiga?

Tulevikuvaated on ikkagi esmalt haridusega seotud ja plaanin ülikooli minna välismaale, kus omakorda õpingute kõrvalt proovin kõrgel tasemel jäähokiga edasi tegeleda. Klubid olen juba leidnud ning hetkel keskendun eksamitele.

Mis on Sind enim innustanud?

Enim on mind innustanud vanemad, kes mind alati toetavad. Kooli ja spordi osas innustavad alati head tulemused ja sportlik tung kõike hästi teha.

Kuidas gümnaasiumi kõrvalt edukalt sporti teha?

Et gümnaasiumis ellu jääda, on vaja sinna mingit sellist tegevust, mis nõuab täielikku pühendumist, et saaks korraks mõelda muudele asjadele. Pärast trenni tuleb selline mõnus väsimus ja saab minna rahulikult puhkama.

Millega on seotud Sinu tulevikuvaated, kas ka spordiga?

Ma kindlasti ei lõpeta spordiga tegelemist. Samas tunnen, et tänapäeval on spordiga tegelemiseks vaja järjest tugevamat vaimset tervist. Kuna iga spordiala juures on sportlase selja taga suur meeskond, siis peab valitsema nende vahel harmoonia ja ollakse üksteisele toeks.

Mis on Sind enim innustanud?

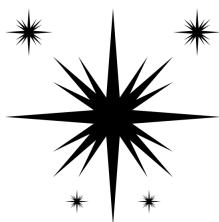
Enim on innustanud see, et ma olen omal nahal kogenud seda, et kui on mõni selline tugev unistus ja selle täitumise nimel tehakse tööd ning see unistus täitub, siis see õnnetunne või õnnejookvastus on nii võimas. Ehk siis kui mul on mõni unistus, eesmärk või siht, siis ma tean, et selle nimel pingutades ootab finišis hindamatu emotsioon. See on nagu maratoni jooksmine. Algused on tore ja tuju on laes, siis tuleb väsimus ja mõtted, et miks see teekond sai ette võetud ning äkki jätkaks pooleli. Edasi minnes läheb tunne järjest paremaks. Lõpuks on energia küll täitsa otsas, aga natuke taastudes planeeritakse juba järgmist.

Eva-Maria Raudsepp

Mis spordialaga tegeled, kuidas selleni jõudsid?

Naistemaadlusega ja kõrvalalana sumoga, aga sellega tegelen tõesti pigem harva – seal käin ainult medaleid korjamas ehk lisaks trenni ei tee.

Mu ema gümnaasiumiaegse ühiselamu toakaaslase isa on maadlustreener. 2016. aasta suvel käisime neil külas ja siis proovisime nalja pärast sumo ja kukerpalle jms. Siis kutsus ta meid trenni. Käisin kolm korda trennis, siis sain Eesti meistriks. Õhtul helistati meile, et olen arvatud Eesti koondisesse ja teenisin endale koha, et sõita Saksamaale EM-ile. Tagasi tuln seal kahe kullaga.

„Õpetajate tsitaadid“

„Tegelased Verdi teostest on täpselt, nagu Shrek ütles – mitmekihilised nagu sibulad.“

– EVE PAAP –

„Araablase jalgpalliliiga on nagu surnud loomaaed.“

– INDREK PAJUR –

„Minu tunnis võite flirtida ainult minu ja ladina keelega.“

– MARCUS HILDEBRANDT –

„Vana-Kreekas kutsuti erapooletuid idiotideks.“

– KARIN SOODLA –

„Käigukast on teadupärast nõrga auto järeleaitamisvahend.“

– SIIM OKS –

„Ma tean, et sa oled Liivimaa parim ratsutaja.“

– EVE PAAP –

„Kui mu pilk oleks tappev, siis sa oleksid surnud.“

– KERLI ORAV-PUURAND –

„Raamatud – kui te neid ei osta, siis vähemalt nuusutage neid.“

– KARIN SOODLA –

„Õnne 13-st ei saaks head ooperit.“

– EVE PAAP –

„Selle faili saadame kohe. Ma unustasin ära – vana olen.“

– MARCUS HILDEBRANDT –

„Ei noh, see on praktikaülesanne, tuleb hakata kaevama!“

– SIIM OKS –

„Hea oleks, kui sa leiaks oma lemmiku geneetilise haiguse.“

– OTT MAIDRE –

„Ärge kaubelge neid emasid sinna ballile.“

– KERLI ORAV-PUURAND –

„Arvuti ütleb mulle, et soola sisse see mõte.“

– RAIMOND LEPISTE –

„Etanool on tarkade inimeste jook. Etanool on ravim.“

– SAIMA KAARNA –

„Käed püsti, kes on Urvastest pärit! Ei ole keegi? Seal ju elab ometi inimesi.“

– INDREK PAJUR –

„Tunneli lõpus on valgus ja see valgus on külmkapp.“

– OTT MAIDRE –

„Mine tea, äkki keegi võtab endale pähe hullu mõtte, et valin koolieksamiks kunstiajaloo.“

– RAIMOND LEPISTE –

Meelitame Tartu luuletama

„ma võin kiusata, aga ma
ei näksi varbaid“

„ma lükkasin ta mäest alla põõsasse, et ta
telefon kinni panna.“

Reedel, 7. juunil kell 12.00 avaneb Tartu linna luuletänav, mis on osa Euroopa kultuuripealinn 2024 põhiprogrammist. Osaleda võivad igas vanuses linlased ja linna külalised. Kes juhtub liikuma kell 12.00-14.00 Tartu kesklinnas Küüni või Rütli tänaval Tartu kaubamajast kuni Hugo Treffneri Gümnaasiumini, võib luua sürrealistliku luuletuse (11.e ja 11.d eelkogutud materjalist või elavast kõnест). Öhtul 18.00-20.00 toimub peatrepil luuletuste esitamine ja autasustamine. Üritus sai inspiratsiooni G. Apollinaire'i luuletusest "Esmaspäeval Christine'i tänavas". Üritus toimub humanitaarpraktika raames, mida korraldavad 11.e ja 11.d.

Kas oled meelitatud?

„Mul on ketšupifobia no
joke.“

„tule mugavusmullist
välja.“

„ta sööb liblikaid.“

**Tartu
linna
luule-
tänav**

7.06.24

12.00-14.00 LUULETAMINE
Rütli ja Küüni tänaval

18.00-20.00 LUULETUSTE ESITAMINE
Treffneri treppidel

Tartu 2024
Euroopa kultuuripealinn

A.LeCoq
Jookspartner

Delfi
Meediapartner

HT

„...et et et et et et...
mitu löiku sa tavaliselt jooksed trennis?“